

Sorunuz söyleyelim

SUALLER ve CEVAPLAR

Ramazan
ARSLANBABA

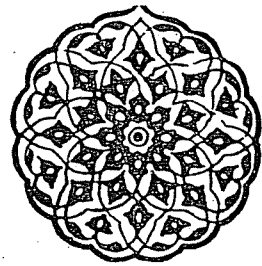
OLU'dan Sümer Camii İmam-Hatibi Sayın Ramazan AĞAÇLITEPE'nin sorduğu yedi sorudan üçünün cevaplarını geçen sayımızda vermiştik. Muhterem kardeşimizin kalan dört sorularının cevaplarını da sırasıyla şimdi sunuyoruz.

«4 — Bir erkeğin, evlenmesi câiz olan bir kadınla tokalaşması veya böyle bir kadının elini öpmesi câizmidir?»

Hayır, değildir. İslâm, insanın fitrî özelliklerini dikkate alarak emirler getirmiştir. Şehvet, insanda fitrî bir nimet ve cevherdir. Beşer neslinin kesilmemesi için gerektir. Ancak, ondan yararlanmanın yolunu, bu ni'meti bize ihsan eyleyen Keremli Rabbimiz elçileri ve kitapları aracılığı ile öğretmiştir. Bunlara uymakta insanlık için bir kayıp ve zarar aslâ konusu değildir. Ama bu esasları horlayıp kulak arkası eden, bu emirleri gaye, hedef ve yararların anlayıp dinlemeden bunlara aldırmanın fertlerin ve toplumların ahlâkî ve manevî kayıpları çok büyük olmuştur.

Kadına saygı, onu önden yürütmek ve elini sıkıkmakla gerçekleşemez. Onu sokağa düşürmemeyi, emtiâ ve esyâ sürümü için hoyratca ve bayağıca sergilememeyi bilmek ve onu millet analığı gibi çok mümtaz olan tahtında tutup, şehvet doyum aracı olmak gibi bir düşüştan koruyacak ahlâkî tedbirleri almak lâzımdır.

İşte İslâm bu yüksek ve güzel amaçlarla, birbirleri ile evlenmeleri câiz olan kadın ve erkeklerin tokalaşmalarını, el sıkışmalarını yasaklamıştır. Sıkışan eller gönüllere sevgi sekinin postalarıdır. Musâfaha, (tokalaşma) bu sebeple (erkek erkeklere - kadın kadınla) sünnet kılınmıştır. Peygamberimiz: «Birbiri ile kavuşan iki müslüman; musâfahada bulundularını

daha ayrılmadan bağışlanırlar.» (1) ve «Musâfaha sevgiyi artırır.» (2) buyurmuşlardır.

Yabancı kadınla el sıkışmak, hele bu sırada şehvet duymak, dıştan kardeşçe görünümlü bir muâşeret işinin içten behîmî duygulara büründürülmesi olup fitne-fesâd âmilî, riyâkârâne ve haramdır. Bu konuda delîlimiz olan hadislerden bazılarını bilmenizde fayda görürüm.

1 — İmam-ı Ahmet, Nesâî, İbn-i Mâce'nin Ümeyme binti Rakîka'dan rivayet ettikleri bir hadis-i şerifde, kadınların Efendimize bîat için geldiklerinde şirk koşmamak, ma'rufu terketmemek üzere sözle bîat ettikleri ve musâfaha etmek istedikleri zaman Efendimizin: «Ben kadınlarla tokalaşmam.» (3) buyurdıkları bildirilmektedir.

2 — Taberânî ve Beyhâkî'nin Ma'kıl bin Yesâr (r.a.)dan rivâyet ettikleri bir hadis-i şerifde, Efendimiz şöyle buyurmuşlardır: «Sizden birinizin başına keskin bir silahla vurulması, helâl olmayan bir kadına dokunmasının (azâbından) daha ehvendir.» (4)

3 — Buhârî ve Müslim'in Ebû Hüreyre (r.a.)dan rivâyet ettikleri bir hadis-i şerifde harama bakmak gözün, yürümek ayakların, dinlemek kulakların, fuhşiyat söylemek dil'in zinası olarak belirtilmekte ve: «E'în zinası ise tutmaktır.» (5) buyurulmaktadır.

Sorunuz üzerinde istediğiniz mâlumatı ve arzuladığınız tatmîni bulmuş olmanızı umarım.

«5 — Seâdet-i Ebedîyye adlı eserde kâğıt paralardan zekât verilmeyeceği yazılıyor. Bu doğrumudur?»

Doğru değildir. Kâğıt paralar alma gücü yönünden altın ve gümüşe eşittirler. Milyarlık varlığı kâğıt para olan birini zekâttan muaf tutup, sergisindeki sermayesi ancak nisâb tutarı olan gerçiyi zekât borçlusu kılan bir hükümdür bu. Bu hüküm aynı zamanda zekâtın hikmet-i teşriyyesine (konuş gayesine) de aykırı düşer yanlış, hattâ zararlı bir hükümdür.

Muhterem Diyanet İşleri Başkanlığı makamının sözünü ettiğimiz eserdeki yanlışları düzelten bir broşürü vardır. Bulup okursanız yararlanırsınız ve orada sorunuzla ilgili bilgiler bulabilirsiniz.

Kur'ân-ı Kerimde zekât için mutlak mal, varlık yâni servet esas alınmıştır. Kenz âye-

ti'nde altın ve gümüşün zikredilmesi, zekâtın yalnız bunlara tahsisi anlamına almaz. Nitekim zekâtlık, öşürlük mâl çeşidi çöktür. Onun için zekât şundan bundan değil, mutlak maldan, servetten lâzım gelir ve bu servet banknot şeklinde de olabilir. Şu Âyet-i celîle bu konuda açık delildir: «Onların mallarında, isteyen ve (utancından dilencilik etmeyen) yoksulun da bir hakkı vardır.» (6)

Burada mal buyuruluyor, kâğıt para veya madenî para değil.

«6 — Buralarda hac'dan gelenlerin elinin içi öpülüyor, bunun anlamı nedir ve câizmidir?»

Hemen kaydedelim ki; hacın farzları, vâcipleri, sünnetleri, mendupları ve bunların ikmâli cümlesinden olarak böyle bir şey yoktur, emredilmemiştir. Yâni İslâm Şeriatî «hacının elinin içini öpeceksin» diye bir mendup dahî koymamıştır. Şu halde bunu yapmamakta hiç bir ma'nevî sakınca kayıp ve noksan yoktur, düşünülemez.

Ancak, maddî çıkar ve hasıs istekler uğruna el-etek öpüp meddahlık ve şakşakçılık etmek, riyâkârâne -dıştan- saygı göstermek, dalkavukluk, insanları ölçsüz övüp putlaştırmak, günahsız, kusursuz, hatâsız ve ma'sum sanarak ve sayarak hükmetmek ve Allah(cc..) huzurundaki gibi fânilerin önünde el bağlayıp eğilmek ve bu anlamda el öpmek de dînimizde kesinlikle haramdırlar.

Nitekim İslâmın büyük âlim ve hakîmi Kâdî İlyâz Şifâ-i Şerifde naklettiği bir hadis-i şerifde Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)den naklen şöyle söylüyor:

«... Adam Peygamberimizin elini öpmeye yeltendi, Efendimiz elini çekti ve şöyle dedi: Bunu (el öpmeyi) Acemler meliklerine (krallarına) yaparlar. Ben ise bir melik değilim.» (7)

Demek ki öpen, Allah için öpmek niyet ve şuurundan uzak oldukça, bu gibi davranışlar câiz değildir. Ancak uhrevî kaygılarla el öpülebilir. Zikrettiğimiz hadisî serhederken Şifâ şerhinde Aliyyülkârî şöyle der: «Birinin elini ilim ve salâhından dolayı öpmek müstehaptır.» (8) ve Hz. Ali (r.a.) şöyle buyuruyorlar: «Babanın, çocuğunun elini öpmesi bir şefkattir. Çocuğun babasının elini öpmesi bir ibadettir.» (9)

Ana babaların, âlimlerin ve hocalarının elini öpmek câiz olup, bugün buna —yukarıda zikrettiğimiz şart ve kayıtları unutmadan— hacceden müslümanın elini de öpmekte beis yoktur denebilir.

* * *

«7 — Kendisi Hanefi olan bir kimseye, her hangi bir mes'eledede Şâfi'iyye uyararak amel etmek câizmidir?»

Bu sorunuz, üzerinde çok söz söylemek gereken pek önemli bir konudur. Mezhepler, tâbirleri mezhep imamlarının anlayışları ve tâbillerinin bu konudaki doğru-yanlış tutumları, taklid, telfik ve nihayet tevhid. İşte sorduğunuz soruya istediğimiz cevabı vermemiz, yani tam gerçeği söyleyebilmemiz, şu yukarıdaki konuların iyi bilinmesi şartı ile mukayyedir.

Böyle bir bildirmeye ise sütun müsâit değildir. Fakat bu bilgiye ihtiyac o ölçüdedir ki; taklid, telfik, ittiba' ile tevhid mes'elelerini ve İslâm amel ve itikadında mezheplerin yerini aslâ tam ve aslına uygun olarak bilmeyen günümüz müslümanına bu konuda fetva vermek yersizdir. Çünkü bu, onu, loş bir odadan zifiri karanlığa yedivermekten farksızdır.

Bildirelim ki; bir şeyin câiz olup olmadığının sorulabilmesi için o şeydeki iki ithalden birinde Allah ve Resûlünün râzı olmayacakları şaibesi bulunmak gerekir. Uyulan (ittiba olunan) Resûl-ü Ma'sum (s.v.) Hz.leri ve muazzez sahâbesinden her hangi biri ise, bu uymada yedici, imamlardan hangisi olursa olsun fark yoktur ve sorumluluk, günah, caiz olup olmama söz konusu değildir. Çünkü Rabbimiz bize Peygamberimize uymayı emretmiş. (Âli İmran sûresi, 31. âyet) Peygamberimiz de kendi pâk sünnetleri ile beraber, ashâbından da dilediğimize uyabileceğimizi buyurmuşlardır. Bu konuda sayısız hadis-i şeriflerden bir örnek:

«Ashabım, (doğruya, gerçeğe, iyiye ve güzelle sizi yöneltmekte pusula mesabesinde) yıldızlar gibidirler. Hangisine uyarsanız, hidayetlesinizdir.» (10)

Fakat ittiba olunan görüş ya kitapda, ya sünnette ya da ashâbın yolunda olana aykırı ise, bu gidışde, hiç bir ehl-i sünnet mensûbu amel ya da kelâm mezhebi imamını rehber ve yedici, taklid olunan görmek veya göstermekte hayır ve isabet yoktur. Çünkü bu

muhterem imamlar, her şeyden evvel bize, Resûl-ü Raûfa ve ashab-ı güzînine evvelâ uymayı öğretmekte imamdırlar. Mezhebimiz olan Hanefiyyenin ilk ve en büyük imamı Hz. İmam-ı A'zam: «Hadîs sahih olunca işte benim mezhebim odur.» (11) buyurmuşlardır.

Sözünü ettiğimiz şuurla Ehl-i Sünnet mezheplerinden herhangi bir amel mezhebine bağlı olan bir müslümanın, meselâ Hanefî ise herhangi bir mes'eledede Şâfiî hüküm ve anlayışına göre amel etmesinin sakıncasız olması tabiidir. Ancak bu taklîdin, eşref-ül ulûm olan fıkıh ilminin muhterem pîrleri selef âlimlerince tesbît olunmuş on kadar şartı vardır ki, burada izahı güçtür. Bu konuda: 1 — Tenvîrul Kulûb, (Şeyh M. Emin El-Erbîli.) 2 — Merhum Ahmet Hamdi Akseki'nin hazırlayıp Sebîlürreşâd Kütüphanesinde neşrolunan (1332 İstanbul) Mezâhibin Telfiki ve İslâm'ın Bir Noktaya Cem'i; 3 — El-Mizânül Kübrâ (Abdül Vahhab-ı Şârânî) adlı kıymetli eserleri okumanızı tavsiye ederim.

Selâm ve sevgiler.

* * *

Muhterem Okuyucularımızdan R. AĞAÇ-LİTEPE kardeşimizin sorularının cevapları hayli uzunca olduğundan sizlerden gelen bir çok sorunun cevabını gelecek sayımıza —yine istemiyerek— bırakmak zorunda kaldım. Gelecek sayımızda daha çok soruya daha kısa cevaplar sunmak istek ve dileğiyle hepimize selâm, sevgi ve saygılar. Hoşça kalınız.

1. B. İ. İlmihali, Ö. N. Bilmen, S. 470, 1964 İst.
2. Mev'izatül Mü'minin, Şeyh Muhammed Cemâlüddin Kâsîmî, S. 151, Mısır.
3. Hükümül İslâm Fil Musâfahatil Mer'etil Ecnebiyyeti, Muhammed el-Hâmîd, S. 5, Hamâ.
4. En-Nisâiyyât, S. 51, ha. Nu. 50, Şeyh Muhammed Sâlih Forfor, Dımaşk, 1966.
5. Muhtasar S. Müslim, Hâfız Münzirî, Küveyt, 1969-1388 basımı, C. 2, S. 249, Ha. Nu. 1850.
6. Ez-Zâriyât, 19
7. Eş-Şifâ Bi ta'rifi Hukûkil Mustafa, C. 1, S. 103. 1304 İst. Kâdi İyaz.
8. Şerhüş Şifa, C. 1, S. 294, 1304, İst. Aliyyulkârî
9. İslâm Terbiyesi, S. 175, 1972, İst. O. Şekerci
10. Eş-Şifâ Bi ta'rifi Hukûkil Mustafa, C. 2, S. 45
11. a) Reddül Muhtâr, İbni Âbidin, C. 1, S. 70
b) Aynı Sözün İmam-ı Şâfiice de söylendiğini açıklayan kaynak, bkz. Tenvîrul Kulub, S. 400, Mısır 1381, Muhammed Emin Erbilli.